

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหาที่นำไปสู่การค้นคว้าวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	54
วัตถุประสงค์และอุปกรณ์	54
วิธีการทดลอง	58
แผนการทดลอง	59
บทที่ 4 ผลการทดลองและอภิปรายผล	68
บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการทดลอง	111
ข้อเสนอแนะ	113

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

เอกสารอ้างอิง	115
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ภาพประกอบกระบวนการผลิต	126
ภาคผนวก ข การคำนวณปริมาณสารอาหาร	129
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส	146
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์คุณภาพ	148
ภาคผนวก จ เค้ําโครงปริมาณกรดอะมิโนในข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท	175
ประวัติผู้เขียน	178

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
2.1	คุณค่าทางอาหารบางชนิดของข้าวกล้อง และข้าวขาว ต่อปริมาณข้าวสาร 100 กรัม น้ำหนักสด	11
2.2	ข้อดีและข้อด้อยของการผลิตข้าวพาร์บอยล์	20
2.2	ข้อดีและข้อด้อยของการผลิตข้าวพาร์บอยล์ (ต่อ)	21
2.3	รายชื่อกรดอะมิโนบางชนิดที่มีกพบในอาหาร	37
2.4	สารประกอบที่ใช้เป็นแหล่งของสารอาหารที่จะทำการเสริม ในข้าวเหนียวพาร์บอยล์	45
2.5	ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวันสำหรับคนไทย (Dietary Reference Intake for Thais, DRI) ปริมาณแร่ธาตุที่แนะนำ สำหรับแต่ละบุคคล	50
2.5	ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวันสำหรับคนไทย (Dietary Reference Intake for Thais, DRI) ปริมาณแร่ธาตุที่แนะนำ สำหรับแต่ละบุคคล (ต่อ)	51
2.6	ความต้องการกรดอะมิโนจำเป็นเฉลี่ยในช่วงอายุต่าง ๆ ของร่างกายที่ควรได้รับ ประจำวันสำหรับคนไทย (Dietary Reference Intake for Thais, DRI)	52
2.6	ความต้องการกรดอะมิโนจำเป็นเฉลี่ยในช่วงอายุต่าง ๆ ของร่างกายที่ควรได้รับ ประจำวันสำหรับคนไทย (Dietary Reference Intake for Thais, DRI) (ต่อ)	53
3.1	ปริมาณของสารอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการเสริมในข้าวเหนียวพาร์บอยล์	60
3.2	ระดับปัจจัยของการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว	60
3.3	แผนการทดลองแบบ 2 ² Factorial experiment in Central Composite Design ในการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว	61
3.4	ระดับปัจจัยของการศึกษาผลของความเป็นสุญญากาศและเวลา ในการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์	63

3.5	แผนการทดลองแบบ 2^2 Factorial experiment in Central Composite Design ในการศึกษาผลของความเป็นสุญญากาศและเวลาการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์	63
4.1	การเปรียบเทียบปริมาณสารอาหารระหว่างปริมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ และปริมาณจากการคำนวณ	69
4.2	ค่าร้อยละผลผลิตภายหลังการขัดสีของข้าวเหนียวพาร์บอยล์พันธุ์ กข 6 ที่ผ่านกระบวนการแช่ข้าวที่อุณหภูมิและเวลาในแต่ละสิ่งทดลอง	72
4.3	การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของข้าวเหนียวพาร์บอยล์พันธุ์ กข 6 ที่ผ่านกระบวนการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าว หลังผ่านกระบวนการแทรกซึ่มภายใต้สุญญากาศ	73
4.4	ค่าสีในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลอง จากการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว (ข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์)	74
4.5	ค่าสี และค่าแรงเนียนในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลอง จากการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว (ข้าวเหนียวพาร์บอยล์สุก)	74
4.6	ปริมาณธาตุเหล็ก แคลเซียม และไอโอดีน ในตัวอย่างข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์ ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว (ต่อ 100 กรัม)	76
4.7	ปริมาณความชื้น โปรตีน และไฟเตท ในตัวอย่างข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์ ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าวเหนียว (ต่อ 100 กรัม)	76
4.8	ค่าคะแนนความชอบจากการทดสอบทางประสาทสัมผัสในตัวอย่าง ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของอุณหภูมิ เวลาในการแช่ข้าวเหนียว(ข้าวเหนียวพาร์บอยล์สุก) โดยแบบประเมิน ความชอบ 7-Point hedonic scale	78
4.9	ปริมาณแร่ธาตุในน้ำที่ใช้ในการเตรียมสารละลายสารอาหาร	82
4.10	การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของข้าวเหนียวพาร์บอยล์พันธุ์ กข 6 ที่ผ่านกระบวนการศึกษาผลของอุณหภูมิและเวลาในการแช่ข้าว หลังผ่านกระบวนการแทรกซึ่มภายใต้สุญญากาศ	84

4.11	ค่าสีในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของ ความเป็นสุญญากาศและเวลาที่เหมาะสมในการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ (ข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์)	85
4.12	ค่าสี และค่าแรงเนียนในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลอง จากการศึกษาผลของความเป็นสุญญากาศและเวลาที่เหมาะสมในการแช่ ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ (ข้าวเหนียวพาร์บอยล์สุก)	85
4.13	ปริมาณธาตุเหล็ก แคลเซียม และไอโอดีนในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของความเป็นสุญญากาศและเวลา ที่เหมาะสมในการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ (ต่อ 100 กรัม)	86
4.14	ปริมาณความชื้น โปรตีน และไฟเตทในตัวอย่างข้าวเหนียวพาร์บอยล์ ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของความเป็นสุญญากาศและเวลา ที่เหมาะสมในการแช่ข้าวเหนียว พาร์บอยล์ (ต่อ 100 กรัม)	87
4.15	ค่าคะแนนความชอบจากการทดสอบทางประสาทสัมผัสในตัวอย่าง ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลองจากการศึกษาผลของ ความเป็นสุญญากาศและเวลาที่เหมาะสมในการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ (ข้าวเหนียวพาร์บอยล์สุก) โดยแบบประเมินความชอบ 7-Point hedonic scale	89
4.16	ค่าคุณภาพของผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน	95
4.16	ค่าคุณภาพของผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน (ต่อ)	96
4.17	ค่าคุณภาพของผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน ที่ผ่านการนึ่งให้สุกแล้ว	98
4.18	การเปรียบเทียบปริมาณแร่ธาตุระหว่างข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์และ ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ที่ผ่านการนึ่งให้สุก (วิธีการนึ่งแบบปกติ) ในรูปของน้ำหนักแห้ง	100
4.19	การเปรียบเทียบปริมาณแร่ธาตุระหว่างข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์และ ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ที่ผ่านการทำให้สุกในรูปของน้ำหนักแห้ง โดยใช้วิธีการนึ่งให้สุกที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาใหม่	102

4.20	การเปรียบเทียบค่าคุณภาพทางด้านประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ ข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน ที่ผ่านการนึ่งให้สุกโดยวิธีเดิมและวิธีการที่ได้ปรับปรุงขึ้นใหม่	103
4.21	การเปรียบเทียบปริมาณสารอาหารต่าง ๆ ในข้าวสารเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท	104
4.22	การเปรียบเทียบปริมาณไฟเตทในข้าวสารเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท	106
4.23	การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน	109
4.24	ต้นทุนจากอุปกรณ์และเครื่องมือในการผลิตข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน ต่อกระบวนการผลิต 1 ครั้ง	110
ข-1	ปริมาณของสารอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการเสริมในข้าวเหนียวพาร์บอยล์	139
ข-2	ปริมาณความเข้มข้นของสารอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการเสริมใน ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในสารละลายสารอาหาร	139
ข-3	ปริมาณของสารอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการเสริมในข้าวเหนียวพาร์บอยล์ จากการปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมสำหรับการทดลองที่ 2.3	145
จ-1	เค้าโครงปริมาณกรดอะมิโน (Amino acid profile) ในข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท (มีลิกกรัมต่อ 100 กรัม)	176
จ-1	เค้าโครงปริมาณกรดอะมิโน (Amino acid profile) ในข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท (มีลิกกรัมต่อ 100 กรัม) (ต่อ)	177

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 โครงสร้างของเมล็ดข้าว	5
2.2 แผนผังกระบวนการผลิตข้าวเหนียวพาร์บอยล์ต้นแบบ	19
2.3 การเปรียบเทียบโครงสร้างระหว่าง L-amino acid และ D-amino acid	36
2.4 โครงสร้างโมเลกุลของกรดอะมิโนไลซีน	40
2.5 โครงสร้างโมเลกุลของกรดอะมิโนทรีโอนีน	41
3.1 กระบวนการผลิตต้นแบบของข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน	58
4.1 ลักษณะของสารละลายผสม ณ เวลาเริ่มต้นผสม (นาที่ที่ 0)	70
4.2 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 30	70
4.3 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 60 (1 ชั่วโมง)	70
4.4 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 90 (1 ชั่วโมง 30 นาที)	70
4.5 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 120 (2 ชั่วโมง)	70
4.6 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 180 (3 ชั่วโมง)	70
4.7 ลักษณะของสารละลายผสม ณ นาที่ที่ 240 (4 ชั่วโมง)	71
4.8 ลักษณะของสารละลายผสมเมื่อเวลาผ่านไป 24 ชั่วโมง	71
4.9 ลักษณะของข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลองจากการทดลองที่ 2.1	80
4.10 กระบวนการผลิตที่ดีที่สุด (Optimization) สำหรับการศึกษาค่าผลของอุณหภูมิและเวลา ในการแช่ข้าวในกระบวนการพาร์บอยล์ของข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6	81
4.11 ลักษณะของข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์ในแต่ละสิ่งทดลองจากการทดลองที่ 2.1	91
4.12 กระบวนการผลิตที่ดีที่สุด (Optimization) สำหรับการศึกษาค่าผลของ ความเป็นสุญญากาศและเวลาในการแช่ข้าวเหนียวพาร์บอยล์ในกระบวนการ แทรกซึมภายใต้สุญญากาศของข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6	92
4.13 ลักษณะของข้าวเหนียวพาร์บอยล์จากการทดลองที่ 2.3	99
4.14 ลักษณะของข้าวสารเหนียวพันธุ์ กข 6 แต่ละประเภท	107

4.15	ผลิตภัณฑ์ข้าวสารเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน ซึ่งบรรจุภายในถุงลามิเนต	108
5.1	กระบวนการผลิตข้าวเหนียวพาร์บอยล์เสริมเหล็ก แคลเซียม ไอโอดีน ไลซีน และทรีโอนีน ที่เหมาะสม	112
ก-1	ขั้นตอนกระบวนการผลิตข้าวเหนียวพาร์บอยล์พันธุ์ กข 6	127
ก-2	ขั้นตอนกระบวนการเสริมแร่ธาตุและกรดอะมิโนในข้าวเหนียวพาร์บอยล์ พันธุ์ กข 6 ด้วยกระบวนการแทรกซึมภายใต้สุญญากาศ	128

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved